

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419200017
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4419200017.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobkyne: S. I., rod. J., narodená XX.XX.XXXX, bytom R. U., C. XXXX/XX, štátny občan SR, proti žalovanému: N. I., narodený XX.XX.XXXX, bytom R. Zámky, C. XXXX/XX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky, č.k. 18C/1/2019-11 zo dňa 4. januára 2019, takto

rozhodol:

1. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti m e n í takto:

III. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci žaloby žalobkyne o zákaze žalovanému vstupovať do rodinného domu žalobkyni na adrese C. č. XXXX/XX v R. U..

IV. Súd ukladá žalobkyni, aby v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podala žalobu proti žalovanému o zákaze vstupu žalovaného do nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, pre kat. úz. Nové Zámky ako rodinný dom súpisné číslo XXXX postavený na parc. č. XXXX/X, na adrese C. XXXX/XX, R. U..

2. Žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému N. I., narodenému XX.XX.XXXX dočasne nevstupoval do nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX, okres Nové Zámky, obec Nové Zámky, katastrálne územie Nové Zámky ako rodinný dom súpisné číslo XXXX postavený na parcele číslo XXXX/X na adrese ulica C. číslo XXXX/XX, R. U., ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne (výrok I.). Zároveň neodkladným opatrením uložil žalovanému aby sa nepribližoval k žalobkyni S. I., narodenej XX.XX.XXXX a k maloletej R. I., narodenej XX.XX.XXXX na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov (výrok II.) Určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci žaloby o vylúčenie žalobcu z užívania nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX, okres Nové Zámky, obec Nové Zámky, katastrálne územie Nové Zámky teda rodinného domu na súpisné číslo XXXX postavenému na parcele číslo XXXX/X na adrese ulica C. číslo XXXX/XX, R. U., ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne (výrok III.). Žalobkyni uložil, aby do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podala na Okresnom súde Nové Zámky žalobu o vylúčenie žalobcu z užívania nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX, okres Nové Zámky, obec Nové Zámky, katastrálne územie Nové Zámky - rodinného domu na súpisné číslo XXXX postavenému na parcele číslo XXXX/X na adrese ulica C. číslo XXXX/XX, R. U., ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne (výrok IV.) O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% , o výške ktorých rozhodne súd osobitným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia .

1.2 Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1,2 písm. e), h), § 328 ods. 2, § 330 ods.1, § 331 ods. 1, §332 ods. 1, 2 písm. c), § 335 ods. 1,2, § 336 ods. 1,3 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) ako aj skutočnosťami zistenými z návrhu žalobkyne a predloženými listinnými dôkazmi. Žalobkyňa v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že je matkou žalovaného, ktorý s ňou žije v rodinnom dome na ulici C. XXXX/XX v R. U., dom je v jej výlučnom vlastníctve. Žalovaný sa v minulosti oženil s občiankou Rumunská, s ktorou má dcéru R., o ktorú sa nestará ani matka ani žalovaný. Matka maloletej pred 10 rokmi ušla, maloletá je odvtedy zverená do osobnej starostlivosti žalobkyne a žije spolu s ňou v uvedenom rodinnom dome. Žalovaný má približne 20 rokov psychické problémy prejavujúce sa agresivitou, vyhrážkami a záchvatmi agresívnej zlosti. Na psychiatrii v Hronovciach bol asi päťkrát a vo Veľkom Záluží asi štyrikrát. V zdravotníckych zariadeniach ho vždy nastavili na lieky a potom prepustili domov. Keď žalovaný nebral lieky, správval sa agresívne. Dňa 01.01.2019 po prepustení z liečenia pokračovalo agresívne správanie žalovaného, preto podala na políciu trestné oznámenie. Po návrate z polície prišli policajti a žalovaného vykázali z domu. Žalobkyňa uviedla, že na polícii v Nových Zámkoch sa vedie konanie proti žalovanému na základe jej trestného oznámenia a na základe trestného oznámenia maloletej R. pre fyzické a psychické týranie. Žalobkyňa uviedla, že bývanie so žalovaným v budúcnosti v jednom dome nie je možné, bojí sa, že by ju a maloletú R. neustále naďalej psychicky a fyzicky napádal.

1.3 Súd prvej inštancie mal osvedčené, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti- rodinného domu v ktorom býva aj jej syn -žalovaný, ktorý je otcom mal. vnučky žalobkyne R., zverenej rozhodnutím súdu do náhradnej osobnej starostlivosti žalobkyne. Z listu vlastníctva č. XXXX kat. úz. Nové Zámky mal súd preukázané, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti- rodinný dom a záhrada. Súd mal dôvodné podozrenie z fyzického a psychického násillia voči žalobkyne i mal. R. osvedčené zo samotných skutkových tvrdení žalobkyne v návrhu, ako aj zo záznamov ORPZ Nové Zámky č. ORPZ-NZ-OPP3-P-5/2019 zo dňa 01.01.2019 a 2.1.2019 o podaní trestného oznámenia žalobkyňou a maloletou R. na žalovaného pre fyzické a psychické násillie ako aj z potvrdenia o vykázaní žalovaného zo spoločného obydllia č. ORPZ-NZ-OPP3-5/2019 zo dňa 01.01.2019. Tieto skutočnosti viedli súd k záveru o potrebe nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, aby zabránil prípadnému ďalšiemu násilliu voči žalobkyne a dcére žalovaného, ktoré je (vzhľadom na žalobkyňou opísané správanie sa jej syna a otca mal. R.) možné očakávať. Uviedol, že ustanovenie § 325 ods. 2 písm. e) CSP. predstavuje snahu zákonodarcu riešiť otázku domáceho násillia a situáciu jeho obetí. Predpokladom aplikácie týchto ustanovení je určitý stupeň intenzity fyzického či psychického násillia, a to taký, ktorý znamená neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia s páchatelom násillného správania. Intenzita násillného chovania teda musí byť spôsobilá natoľko znížiť kvalitu a možnosť spolužitia v spoločnej domácnosti, že sa toto spolužitie stane objektívne neakceptovateľným, prípadne až nemožným. Pre rozhodnutie súdu je preto významným stupeň vyvinutého fyzického či psychického násillia, resp. hrozba takéhoto násillného správania. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) CSP postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násillia. Osvedčenie dôvodného podozrenia z násillia znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje iba najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná, nakoľko nariadenie neodkladného opatrenia je okamžitým a účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násillia a v jeho prospech svedčí najmä to, že v dôsledku jeho uplatnenia - zákazu vstupovania násillnej osoby - sa ohrozenej osobe poskytuje pomerne rýchla ochrana, vďaka ktorej nemusí ďalej zotrávať v spoločnom obydllí s násillnou osobou, ani nemusí opúšťať svoje obydllie, ak sa chce chrániť pred opakovanými útokmi násillnej osoby; nemusí žiť v strachu a obavách o svoj život a zdravie, a ani sa nemusí zaťažovať hľadaním náhradného bývania. Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd v danom prípade za dostatočne osvedčenú aj potrebu nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP spočívajúceho v uložení povinnosti žalovanému, aby sa na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov nepribližoval k žalobkyne a mal. R. z dôvodu obáv o ich telesnú integritu. Súd určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci žaloby o vylúčenie žalobcu (správne žalovaného) z užívania nehnuteľnosti, vo vlastníctve žalobkyne (špecifikovanej vo výroku) a zároveň žalobkyne uložil do 30 dní podať na súd žalobu o vylúčenie žalobcu (správne žalovaného) z užívania uvedenej nehnuteľnosti. Súd výroky III. a IV. ničím bližšie neodôvodnil. Uviedol len, že ak žalobkyňa uvedenú žalobu nepodať, súd uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zruší (§ 336 ods. 3 CSP).

1.4 O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1a § 262 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania, s tým, že o výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto konania, samostatným uznesením.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá odvolaním napadla výrok IV, ktorým jej súd uložil aby do 30 dní podala žalobu „o vylúčenie žalobcu, z užívania nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXX , okres Nové Zámky, obec Nové Zámky, katastrálne územie Nové Zámky teda rodinného domu na súpisné číslo XXXX postavenému na parcele číslo XXXX/X na adrese ulica C. číslo XXXX/XX, R. U., ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Žiadala tento výrok zmeniť v súlade s jej návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia v ktorom uviedla, že navrhované neodkladné opatrenie má trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ktorou v tomto prípade je „zákaz vstupu žalovaného do rodinného domu“ . Uviedla, že súd nesprávne rozhodol, ak jej uložil podať žalobu podľa ust. § 705a Obč. zákonníka, ktoré sa vzťahuje na obmedzenie vlastníckeho práva násilnej osoby užívať spoločnú nehnuteľnosť. Takáto žaloba by bola dôvodná len v prípade, že by bol žalovaný vlastníkom alebo spoluvlastníkom nehnuteľnosti vzťahujúcej sa k existencii BSM, čo nie je tento prípad. Žalovaný užíva predmetnú nehnuteľnosť len na základe jej súhlasu ako vlastníčky a vzhľadom na jeho psychický stav nie je schopný rešpektovať jej súkromie len na základe toho, že by nesúhlasila s jeho trvalým pobytom. Preto sa domáha ochrany svojho života a zdravia ako aj svojej vnučky žalobou, ktorá by riešila situáciu a tou je práve žaloba o zákaz vstupu žalovaného do jej rodinného domu.

3. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 zmenil.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/ a h/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia(písm. e), na určenú vzdialenosť sa nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená (písm. h).

7. Podľa § 336 ods. 1 CSP ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

8. Podľa § 336 ods. 2 CSP súd vo výroku uznesenia podľa ods. 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej.

9. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že v rámci civilného sporového konania je nariadenie neodkladného opatrenia možné iba na návrh a za splnenia zákonných predpokladov . Keďže súd rozhoduje v pomerne krátkej lehote podľa § 328 ods. 2 CSP a spravidla bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany , z procesného hľadiska je zásadným determinantom obsah samotného návrhu. Náležitosti priamo vymedzuje § 326 CSP . Pred nariadením neodkladného opatrenia tak súd v celkovom kontexte požadovanej ochrany posudzuje, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti) , či uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti) , či navrhovaným neodkladným opatrením , pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter , nebude vytvorený nenávratný stav, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzenia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality) , či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečením opatrením (§ 324 ods. 3 CSP).

10. V prejednávanej veci je predmetom konania návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej, ktorým sa domáhala „ aby súd žalovanému dočasne zakázal vstupovať do nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. Nové Zámky, ktoré sú jej výlučným vlastníctvom a kde býva aj s vnučkou, ktorú má zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti, a aby sa k nim obom na určitú vzdialenosť žalovaný nepribližoval a to až do času právoplatného skončenie konania vo veci samej, ktorou chce upraviť pomery so žalovaným tým, že mu bude rozhodnutím súdu zakázané vstupovať do jej rodinného domu. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodňovala násilným správaním sa žalovaného, ktorý je jej syn, voči nej ako aj voči jeho dcére. Žalovaný má dlhodobé psychické problémy, je liečený, ale ak prestane brať lieky je jeho správanie agresívne, majú z neho strach a spolužitie s ním v jednom dome nie je možné. Z uvedených dôvodov považovala za nevyhnutné pomery medzi nimi neodkladne riešiť, pretože má strach, že sa budú útoky na ňu a vnučku opakovať, má strach v dome bývať pokiaľ bude mať žalovaný právo do domu vstupovať.

11. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhovel návrhu žalobkyne a nariadil neodkladné opatrenie tak, že žalovanému zakázal vstupovať do predmetného domu a zároveň mu uložil povinnosť, aby sa nepribližoval k žalobkyni a mal. R. na vzdialenosť kratšiu ako 10 metrov. Určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej a žalobkyni uložil do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať žalobu „ o vylúčenie žalobcu (správne žalovaného) z užívania nehnuteľnosti „ .

12. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobkyne dospel k záveru, že súd prvej inštancie síce správne rozhodol ak vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo výrokoch I. a II., ale nesprávne rozhodol o tom, akú žalobu vo veci samej má žalobkyňa podať (výrok IV.) Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, prečo súd uložil žalobkyni podať žalobu „ o vylúčenie žalovaného (nesprávne uviedol žalobcu) z užívania nehnuteľnosti „ hoci žalobkyňa mienila podať žalobu o „ zákaz vstupu žalovanému do rodinného domu“. Súd ničím toto svoje rozhodnutie neodôvodnil a napriek tomu, že je návrhom viazaný, rozhodol o tejto časti neodkladného opatrenia inak ako navrhla žalobkyňa. Predmetom konania je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania a vzhľadom na charakter navrhovaného predbežného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e/ a h/ CSP bolo dôvodné vo výroku uznesenia uložiť žalobkyni povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, pretože v tomto prípade neodkladným opatrením nie je možné dosiahnuť trvalú nápravu pomerov strán sporu.

13. Neodkladné opatrenie a žaloba vo veci samej, ktorú má strana podať, musia spolu súvisieť. Súd musí z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhodnotiť , či má požadované neodkladné opatrenie povahu procesného zabezpečovacieho prostriedku vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku , ktorý má byť riadne uplatnený žalobou. Pri pozitívnom závere uloží povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Obligatórnou náležitosťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je v zmysle ust. § 326 ods. 1 CSP aj opísanie skutočností osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku , ktorému sa má poskytnúť ochrana. Z toho súd vychádza pri posúdení či je nevyhnutné uložiť povinnosť podať žalobu a akú žalobu vo veci samej treba podať.

14. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalobkyňa ako výlučná vlastníčka domovej nehnuteľnosti, v ktorej s ňou s jej súhlasom býva aj jej syn- žalovaný, sa domáha súdnej ochrany pred jeho agresívnym správaním a to zakázaním žalovanému vstupovať do rodinného domu a to nariadením neodkladného opatrenia a zároveň aj v konaní vo veci samej. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil predmet konania vo veci samej, pretože žalovaný nemá žiadny právny vzťah k predmetnej nehnuteľnosti, teda nie je jej vlastníkom ani spoluvlastníkom, býva v nej len so súhlasom žalovanej ako výlučnej vlastníčky, ktorá sa domáha ochrany pred jeho agresívnym správaním. Žaloba o „ vylúčenie z užívania „ pre násilie, ako o nej rozhodol súd prvej inštancie je právny inštitút ktorý je možné aplikovať len na manželov alebo rozvedených manželov (§ 705a OZ), čo nie je tento prípad. Žalobkyňa sa ako výlučná vlastníčka nehnuteľnosti domáha ochrany vlastníckeho práva ako práva absolútneho voči žalovanému, ktorý ho narušuje. Ak dôjde k porušeniu tohto práva, Občiansky zákonník zabezpečuje účinnú obranu vo forme vlastníckych žalôb (§ 4 a § 126 OZ). Jednou z takýchto žalôb je aj žaloba na stanovenie povinnosti zdržať sa rušivých zásahov do výkonu vlastníckeho práva žalobcu napr. aby nevstupoval do jeho domu. V prejednávanej veci ide práve o takýto prípad, preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalobkyni podať žalobu vo veci samej zmenil tak, že má podať žalobu „ o zákaz vstupu žalovaného do jej nehnuteľnosti tak ako je to uvedené vo výroku. Súčasne odvolací súd zmenil aj súvisiaci výrok III. v tom, že nariadené neodkladné opatrenie

bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ktorou v tomto prípade je žaloba o zákaze vstupu žalovaného do nehnuteľnosti.

15. Odvolací súd z dôvodu, že zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodoval aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, v ktorom bola žalobkyňa úspešná a preto by mala nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalobkyňa tiež úspešná a podľa § 369 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP vznikol jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Keďže jej však žiadne trovy prvoinštančného ani odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznáva.

16. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).